

NUORET JA HYVINVOINTI – AMMATILLINEN TOINEN ASTE

TARJA LANG, FT, MBA

ENNAKOINTIFOORUMI 12.6.2024

OMNIA

13.6.2024

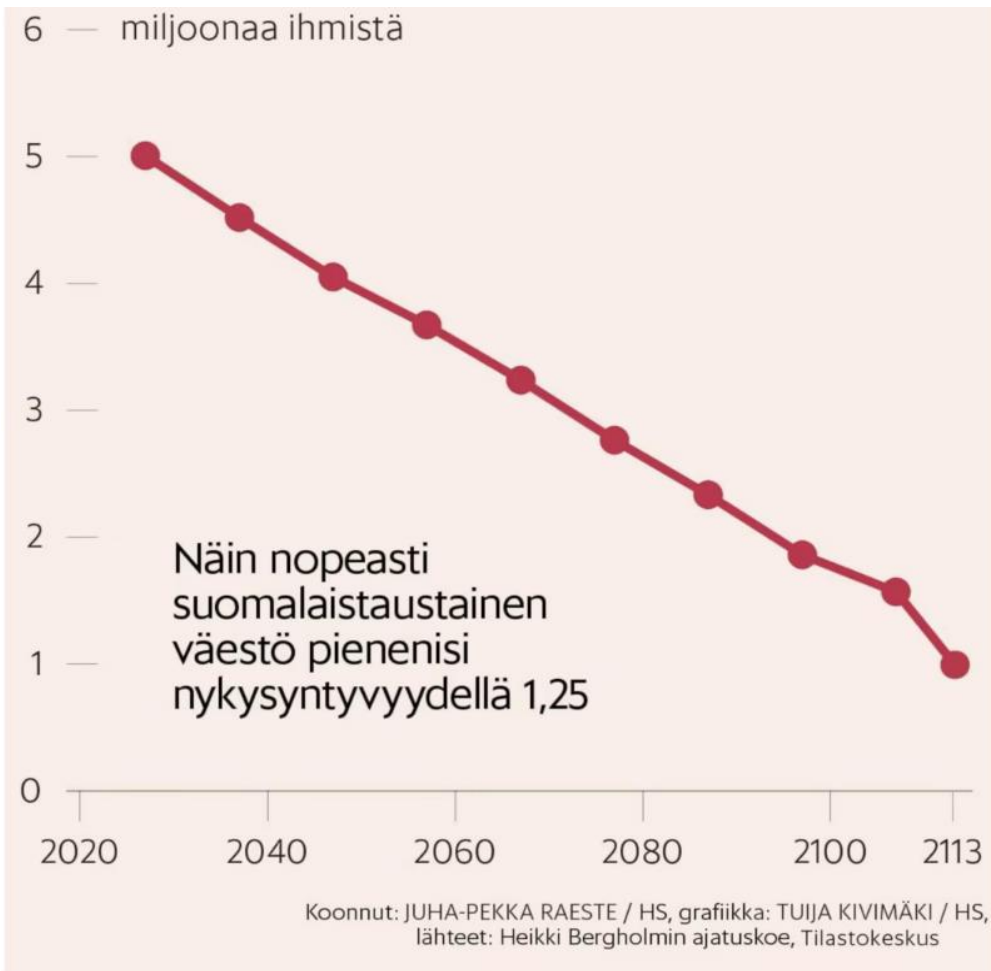
Silta romahti Baltimoressa rahtialuksen törmäyksessä

“Ei taita voi puiduistaa”, sanoo rantavallia tutkiva Inkeri Pekkanen, joka on kerännyt rantaroskia Hangossa jo kymmenen vuoden ajan.

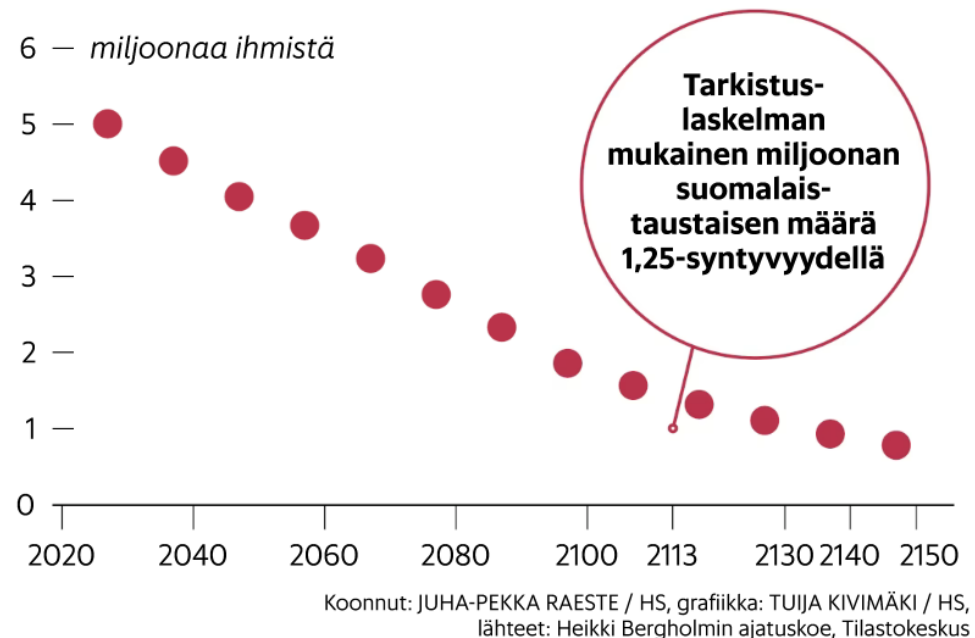

Kuvakaappaukset uutisista: HS 27.3.2024, A 24; HS 28.3.2024 A 13.

Näin nopeasti suomalaistaustainen väestö pienenesi nykyisyntyvyydellä

Suomessa asuvien suomalaistaustaisten määrän kehitys syntyvyysluvulla 1,25 olettaen, että keskielinikä säilyy 81-vuodessa. Suomalaistaustaisia ovat kaikki ne henkilöt, joilla vähintään toinen vanhemmista on syntynyt Suomessa.

**SYNTYVYYS LASKEE SUOMESSA
RAJUSTI (HS 25.3.2024)**

TDM	729.89	915.51	185.62	▲25.43%
HUM	749.73	924.29	174.56	▲23.28%
DMW	833.72	1004.01	170.29	▲20.43%
YZJ	903.49	1127.46	223.97	▲24.79%
GLY	982.07	1219.39	237.32	▲24.17%
VDA	113.74	143.41	29.67	▲26.09%
UVV	468.08	535.41	67.33	▲14.38%
HJS	545.49	659.05	113.56	▲20.82%
EQC	566.96	664.69	97.73	▲17.24%

FLR	660.27	745.28	85.01	▲12.88%
UVD	155.59	181.57	25.98	▲16.70%
QUV	440.55	540.21	99.66	▲22.62%
HZT	285.51	344.98	59.47	▲20.83%
PCW	811.44	1029.66	218.22	▲26.89%
AIK	361.77	451.39	89.62	▲24.77%
ZJJ	858.36	994.57	136.21	▲15.87%
RHJ	894.79	1046.68	151.89	▲16.97%
VOV	425.08	509.95	84.87	▲19.97%

PPJ	912.63	1038.36	125.73	▲13.78%
UAQ	1309.55	1655.62	346.07	▲26.43%
DAQ	1295.17	1641.66	346.49	▲26.75%
PNR	654.33	775.84	121.51	▲18.57%
ZIM	181.89	220.52	38.63	▲21.55%
ZBK	391.59	491.48	99.89	▲25.51%
BNY	969.21	1130.65	161.44	▲16.66%
SDM	735.44	913.39	177.95	▲24.20%
TQQ	1323.91	1646.42	322.51	▲24.36%
OIS	543.42	667.24	123.82	▲22.79%
ZLB	1465.17	1822.58	357.41	▲24.36%

SUOMEN TALOUDEN KEHITYS

VOITTAJA VIE NYT KAIKEN

(HS 24.3.2024)

Teknojätit yhdistävät voimiaan: Apple ja Googlen Gemini-tekoälymalli

Tekoäly tekee mahdolliseksi tuottavuuden nousun uudella tavalla

Prof. Jan De Loecker (HS 18.3.2024): Suuret yritykset alkavat muodostaa keskinäisiä kartelleja: Google ja Apple

Kehityssuunnan yhteiskunnallinen seuraus: Pelko, että robotit vievät työt ihmisiltä?

Ns. keskiluokkaisia työtehtäviä katoaa, ja uusia ei tule enää tilalle

Tutkimuksen ja kehitystyön tuki

HYVINVOINNIN KÄSITTEESTÄ

- Näkökulmana fyysiset, sosiaaliset, psyykkiset tai muut tekijät
- Henkisiä, sosiaalisia ja fysiologisia resursseja, joita yksilö yhdistelee ratkaistakseen eteen tulevia ongelmia (Dodge et al., 2012)
- Hyvinvointi on vaikeasti määriteltävää, aineetonta ja haastavaa mitata (Thomas, 2000)
- Opiskelijan hyvinvointi on edellytys positiivisille tunnekokemuksille oppilaitosympäristössä (Linggi et Waji, 2024)
- Hyvinvoinnin merkitys on tärkeä nuoren tunne-elämän kehityksessä ja se tukee oppimista (Linggi et Waji, 2024)

HYVINVOINNIN HAASTEET KASVAVAT

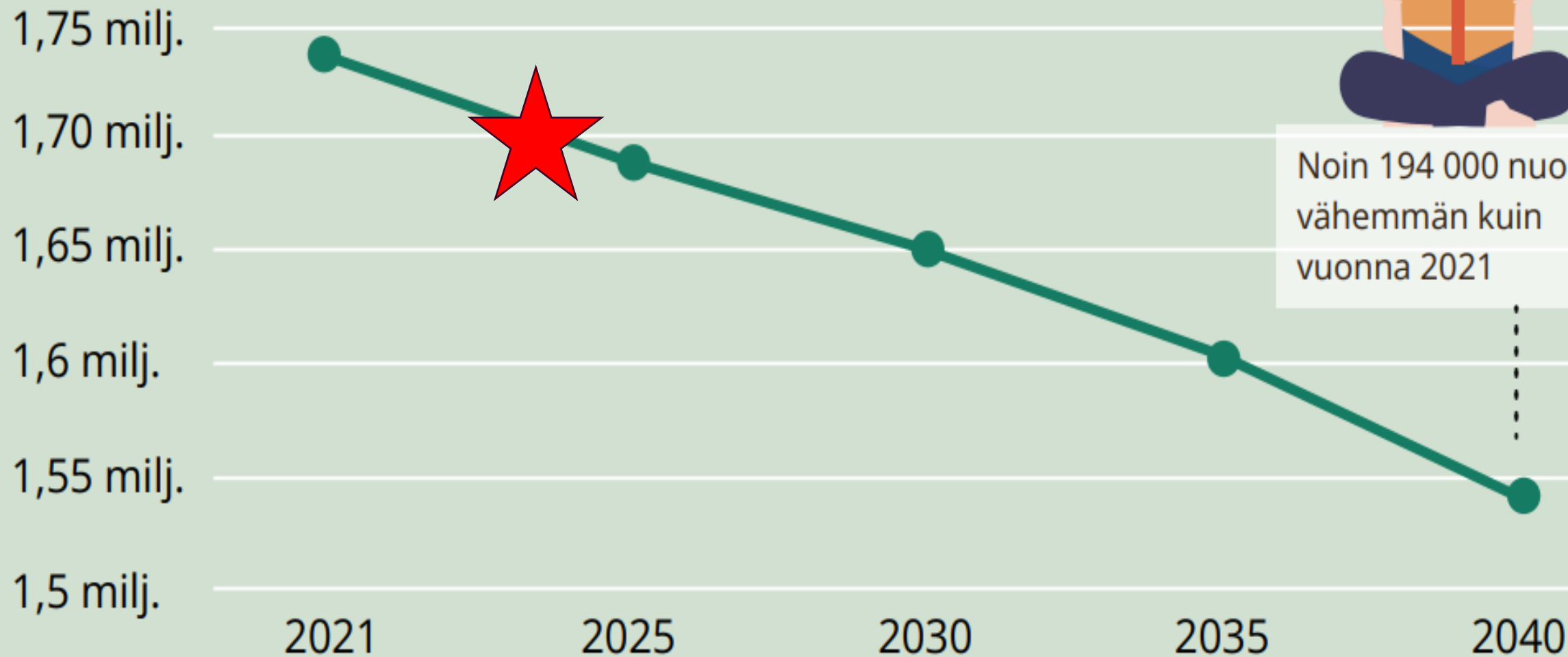
- SITRA 2023
- ”Hyvinvoinnin haasteet kasvavat monien eri muutosten vaikuttaessa ihmisten arkeen. Väestö ikääntyy, millä on vaikutuksia niin työikäisten määrään ja hyvinvointivaltion rahoitukseen, sosiaali- ja palveluiden riittävyyteen, demokratiaan kuin teknologian käyttöönottoon. Väestö monimuotoistuu ja keskittyy kasvukeskuksiin. Työelämän muutokset, ekologinen kestävyyskriisi, pandemia ja yleinen tulevaisuutta koskeva epävarmuus voimistavat mielenterveysongelmia ja ihmisten kestävyys on koetuksella. Ihmisten terveys on sidoksissa luonnon terveyteen”.

NUORET JA HYVINVOINTI

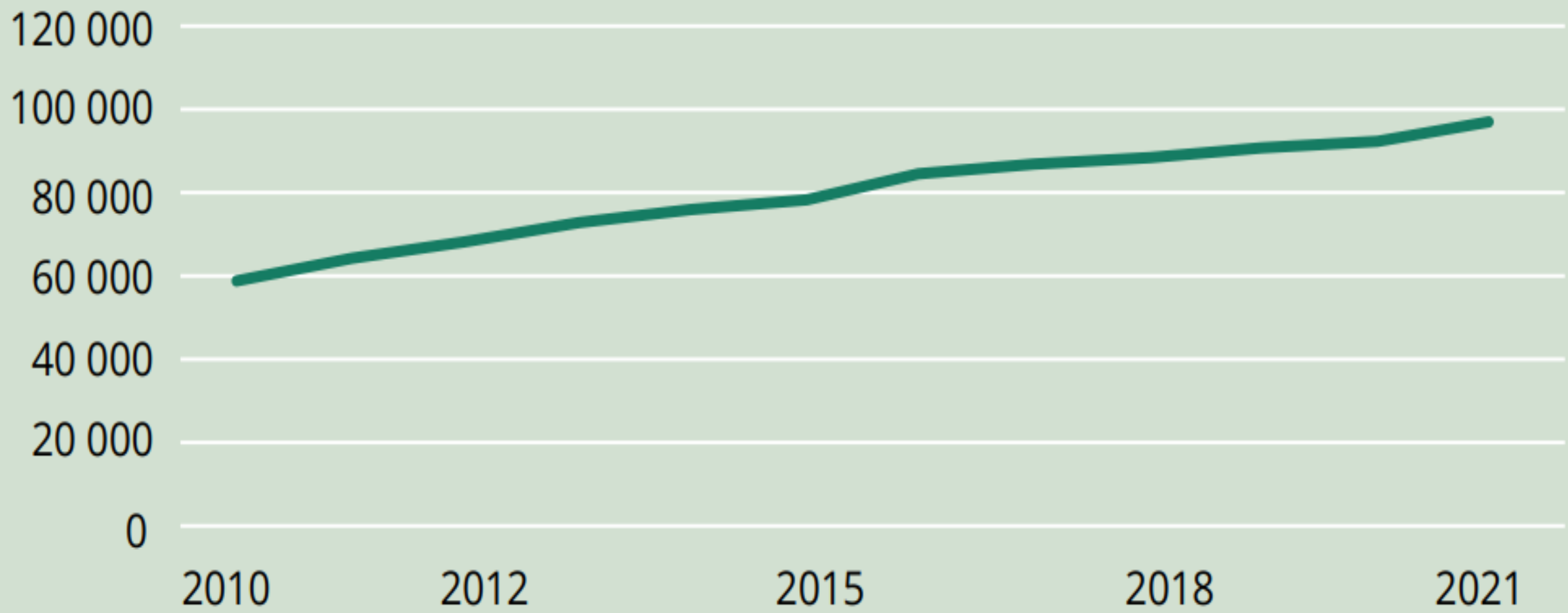
Nuorten määrä, alle 30-vuotiaat (ennuste)

Noin 194 000 nuorta vähemmän kuin vuonna 2021

Lähde: Tilastokeskus

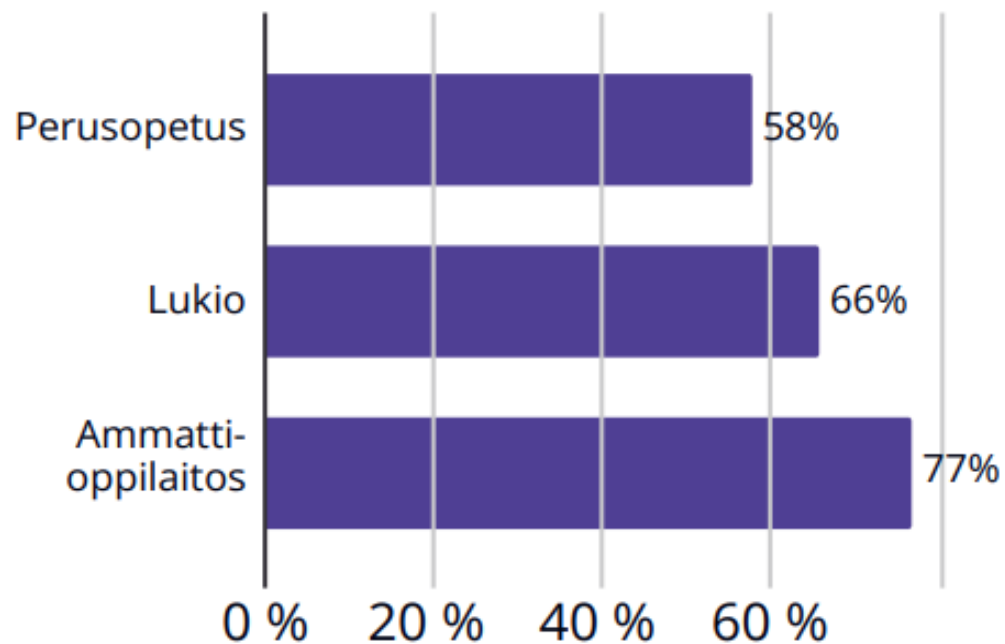
Ulkomaalaistaustaiset 15–29-vuotiaat Suomessa

Lähde: Tilastokeskus

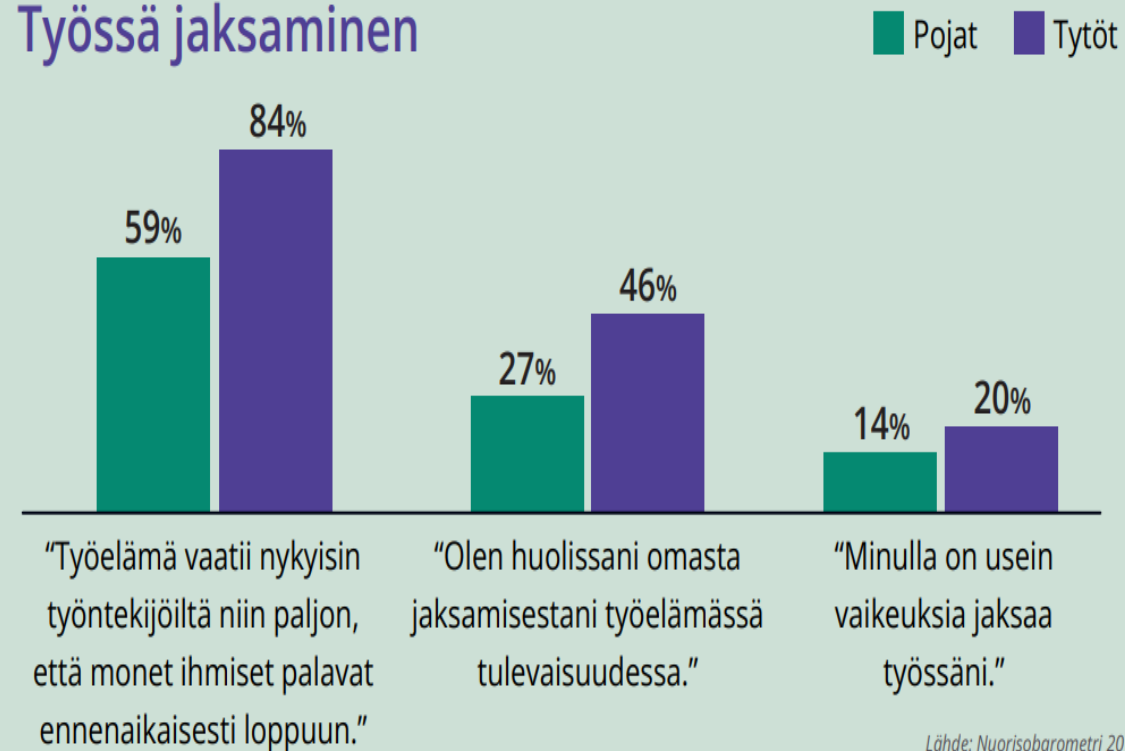
NUORTEN HYVINVOINTITUTKIMUS (2023)

Koulunkäynnistä pitäminen 2021

Kyselyyn vastasivat: yläkoulun 8. ja 9. luokan sekä toisen asteen 1. ja 2. asteen opiskelijat. Lähde: Kouluterveyskysely

Työssä jaksaminen

Lähde: Nuorisobarometri 2019

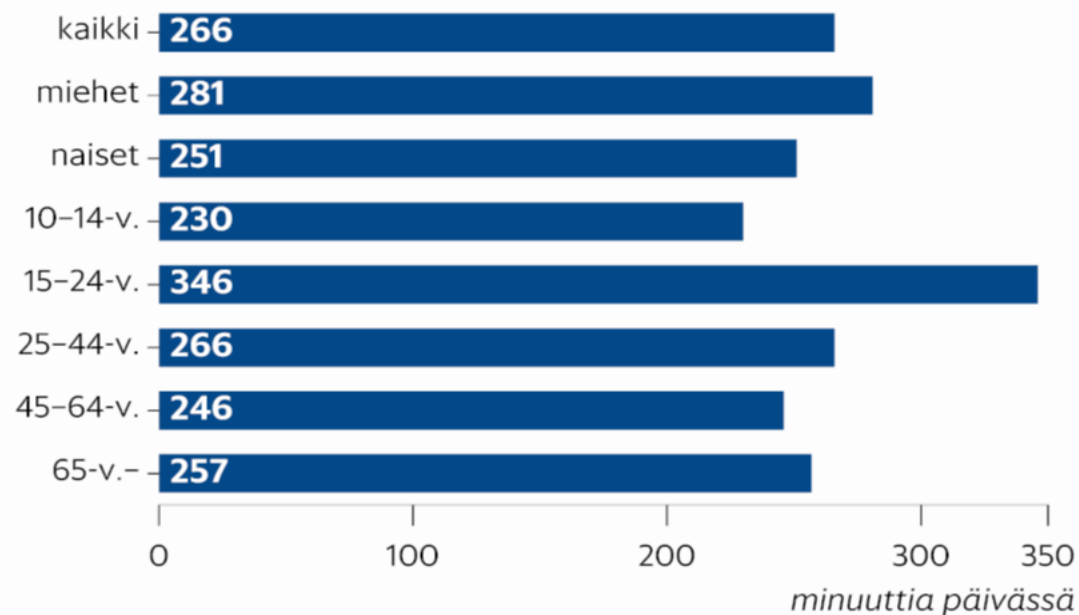
20 Katsaus nuorten hyvinvointiin 2023. Valtion nuorisoneuvosto.

NUORTEN AJANKÄYTTÖ HS 9.3.2023

Nuoret viettävät ruuduilla keskimäärin eniten aikaa

Keskimääräisen päivän ruutuaika 2020–2021, minuuttia päivässä

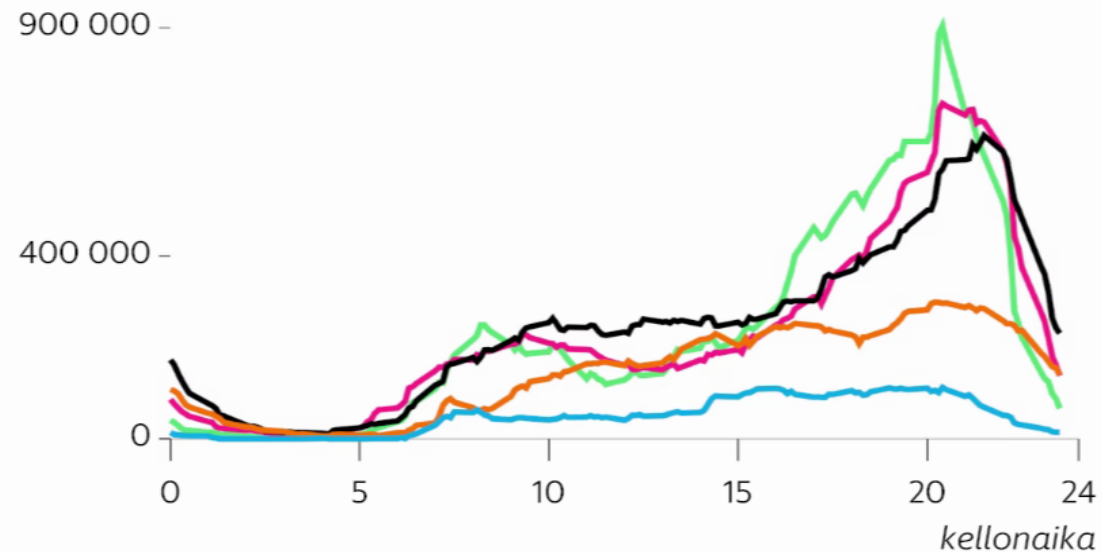

Koonnut: Jenni Virtanen / HS, lähde: Tilastokeskus, ajankäyttötutkimus

Nuoret käyttävät ruutuja myöhään yöllä

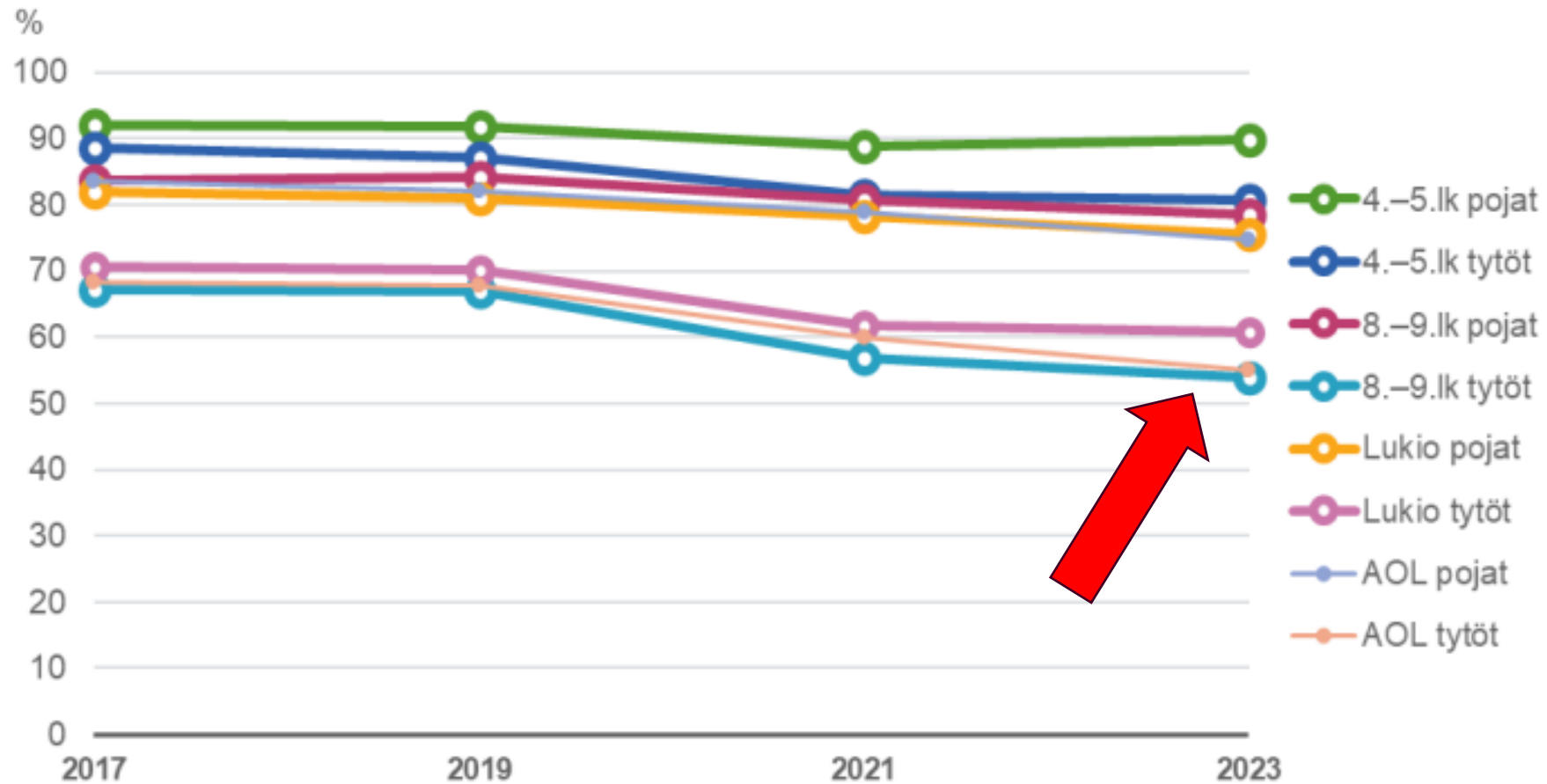
Henkilöiden määrä näyttöruutujen ääressä keskimäärin vuorokauden eri aikoina, 2020–2021

● 10–14-vuotiaat ● 15–24-v. ● 25–44-v. ● 45–64-v. ● 65-v.-
ihmistä

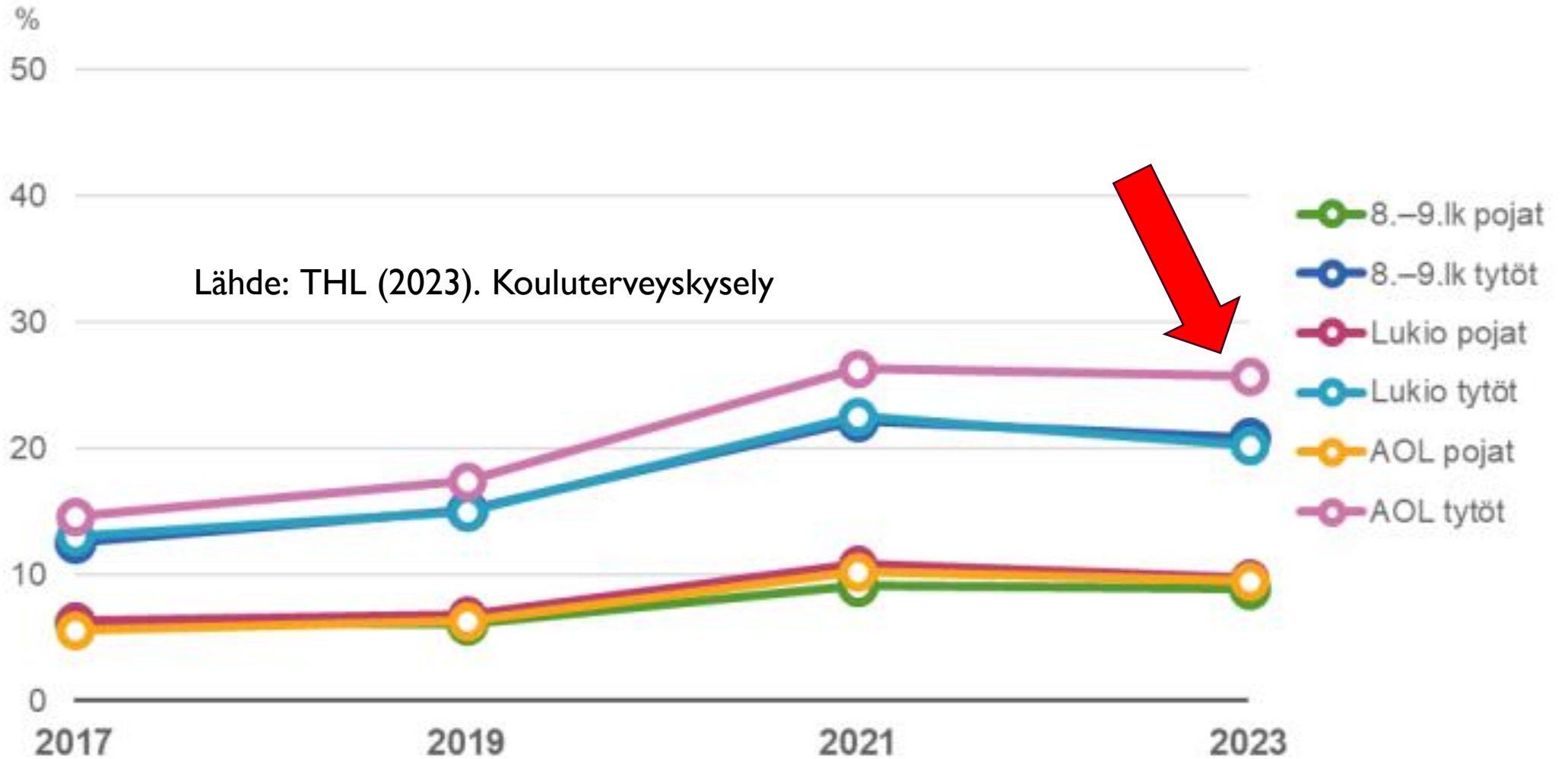
Koonnut: Jenni Virtanen / HS, lähde: Tilastokeskus, ajankäyttötutkimus

Kuvio 2. Elämänsä tyytyväisten lasten ja nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2017–2023, %. THL, Kouluterveyskysely.

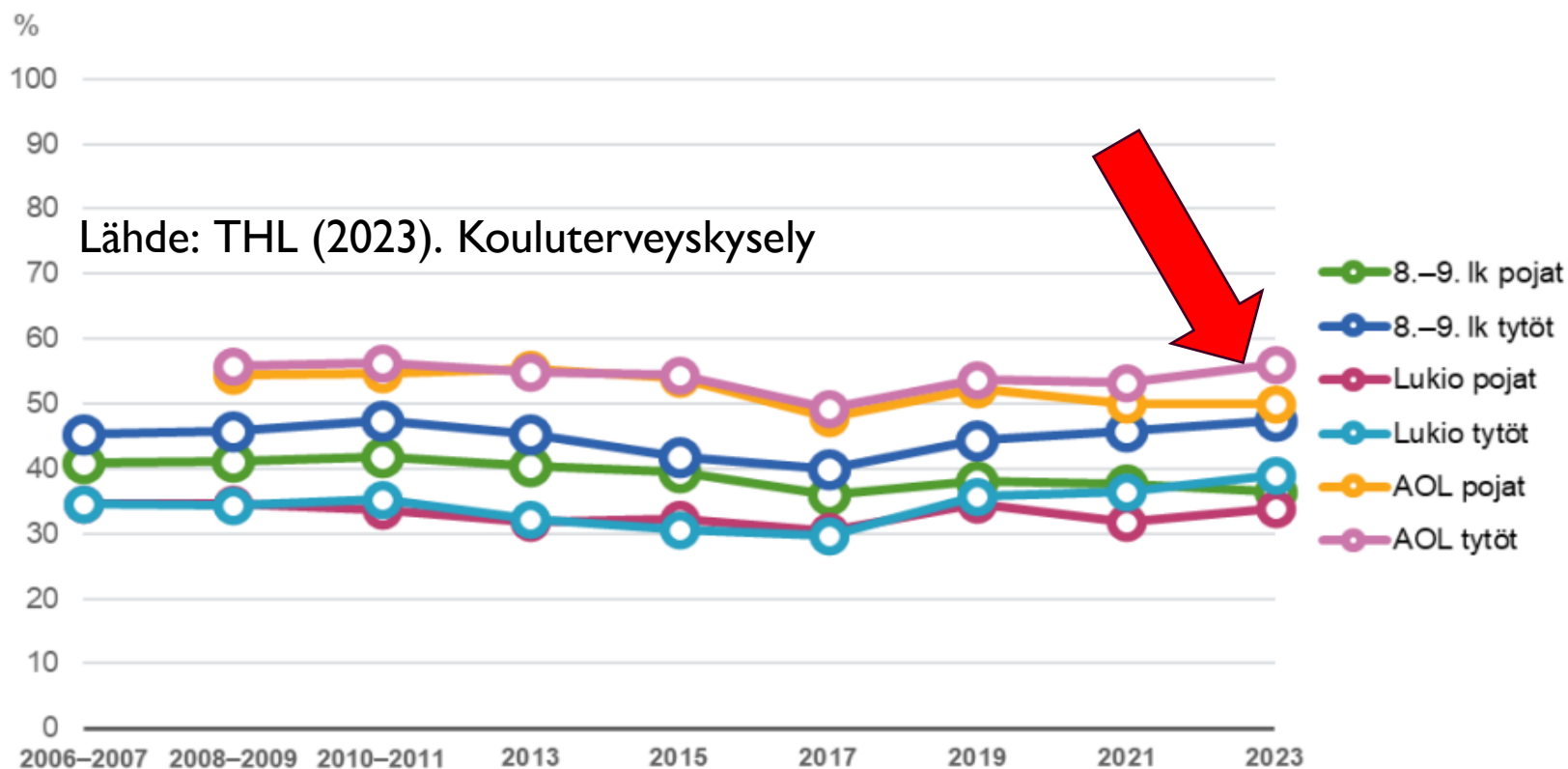
Lähde: THL (2023). Kouluterveyskysely.

Kuvio 8. Itsensä yksinäiseksi tuntevien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2017–2023, %. THL, Kouluterveyskysely.

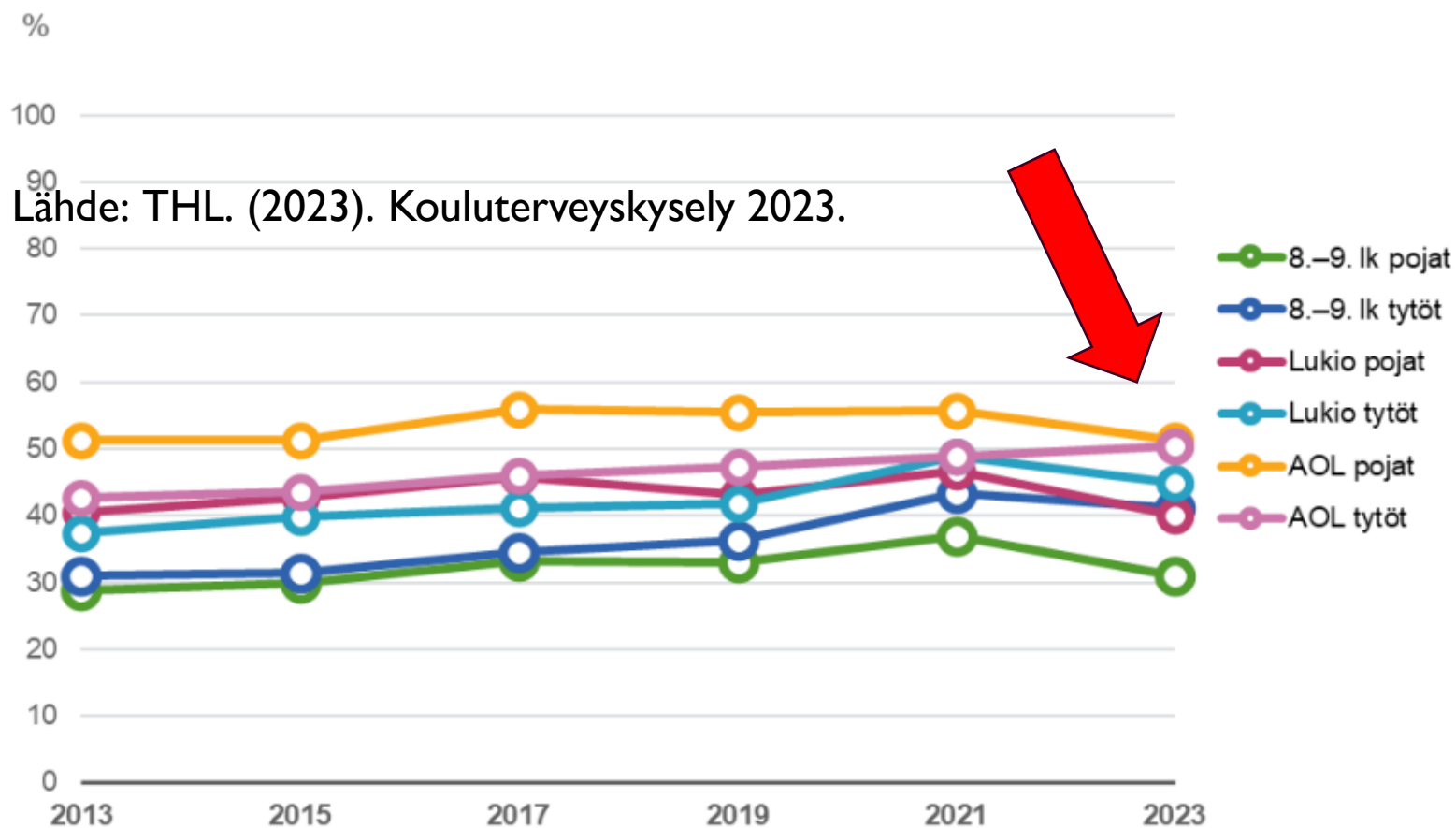
Lähde: THL (2023). Kouluterveyskysely.

Nuorten osuus, jotka eivät syö aamupalaa joka arkipäivä, sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2023, %

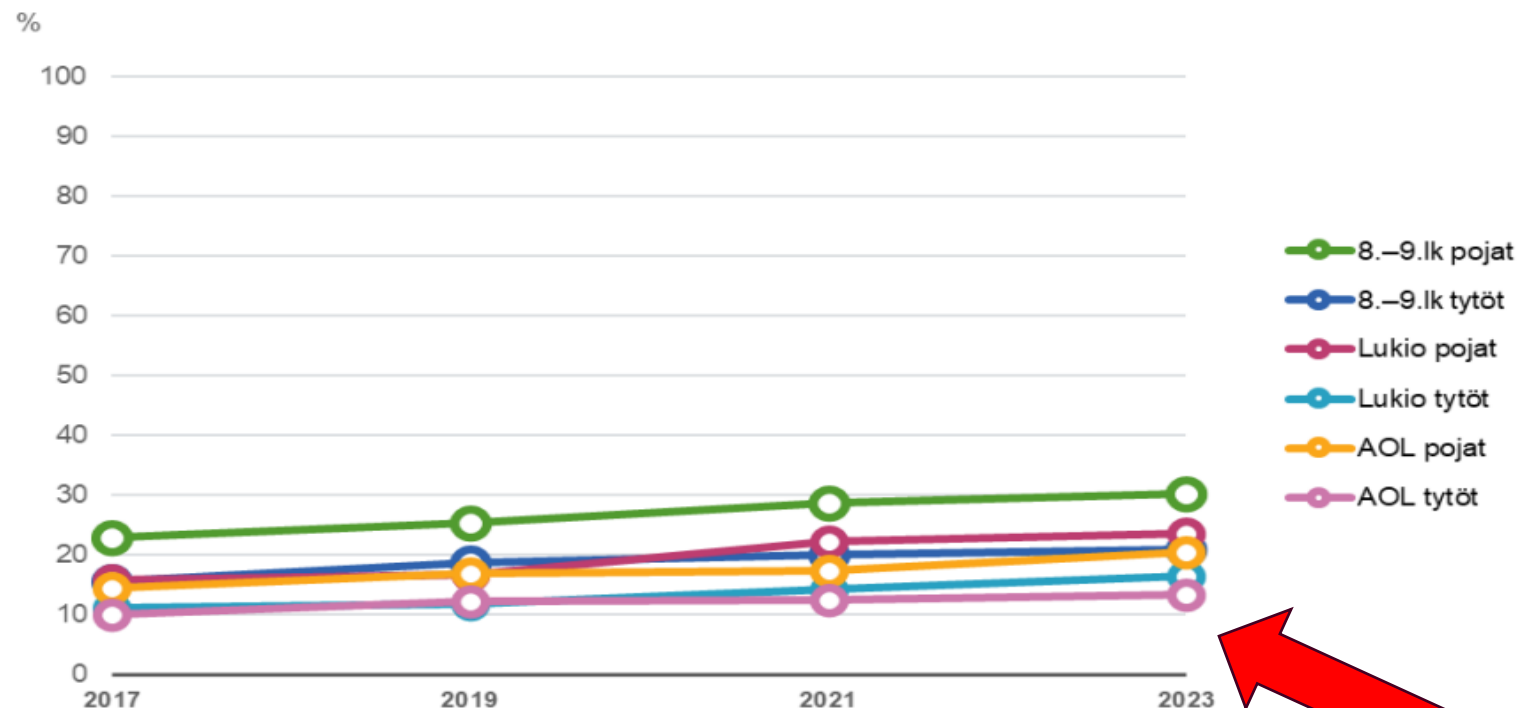
Lähde: THL. (2023). Kouluterveyskysely 2023.

Arkisin alle kahdeksan tuntia nukkuvien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2013–2023, %

Lähde: THL (2023). Kouluterveyskysely 2023.

Vähintään tunnin päivässä liikkuvien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2017–2023, %

Liikunnaksi kysymyksessä oli määritelty kaikki sellainen toiminta, joka nostaa sydämen sykettä ja saa vastaajan hetkeksi hengästymään esimerkiksi urheillessa, ystävien kanssa pelatessa, koulumatkalla, välitunnilla tai koulun liikuntatunneilla. Liikuntaa on esimerkiksi riipeä kävely, juokseminen ja pyöräily.

Erityistä tukea saaneet nuoret

53 000
oppilasta

Tehostettua tukea saaneet nuoret

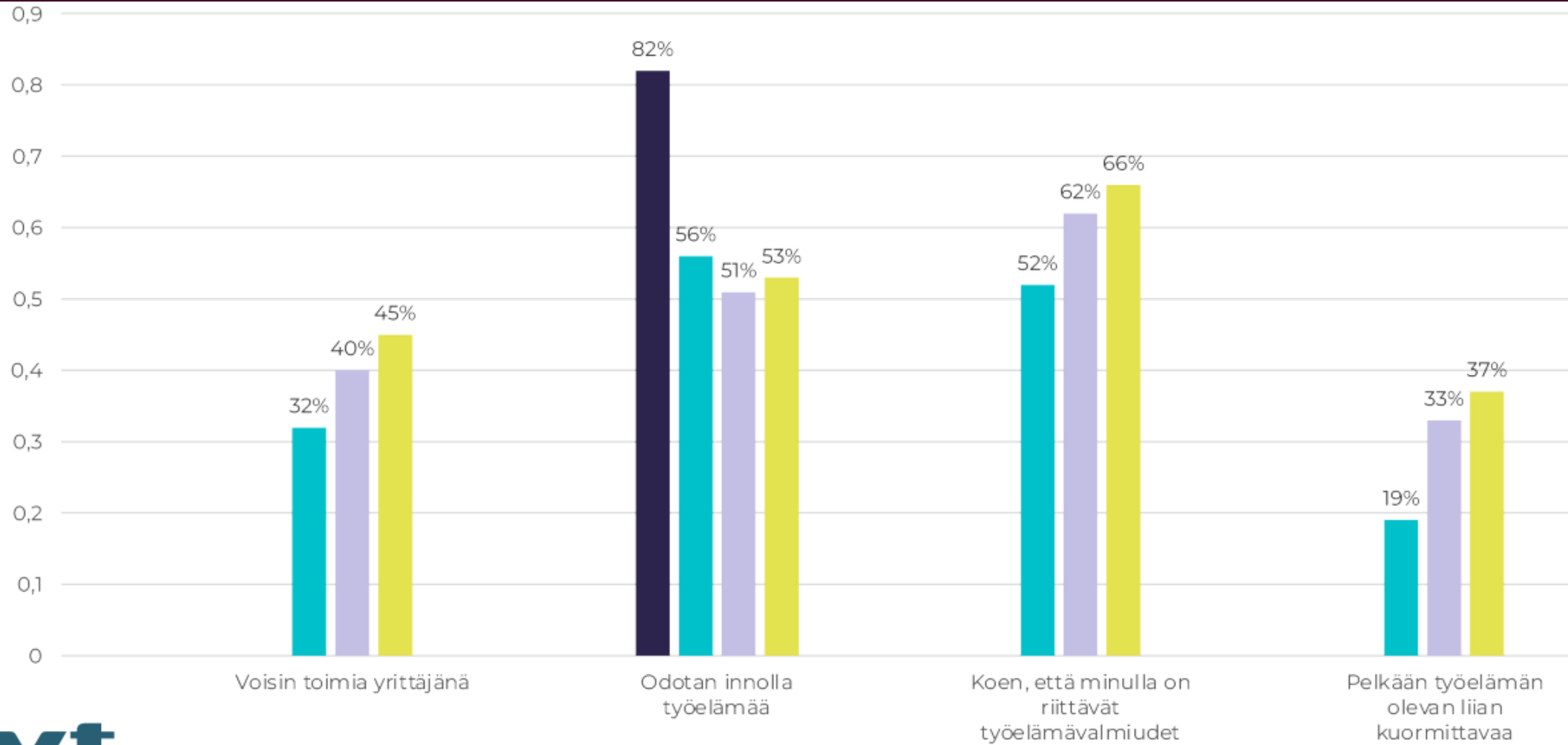
76 000
oppilasta

“ Tukea saaneiden määrä on noussut sen jälkeen, kun kolmiportainen tuen malli tuotiin perusopetuslakiin 2011.

71%

ammattillisessa koulutuksessa opiskelevista alle 20-vuotiasta koki saaneensa tarpeeksi ohjausta ja tukea alanvalintaan

Nuorten työelämäodotukset vv. 2018 -2024

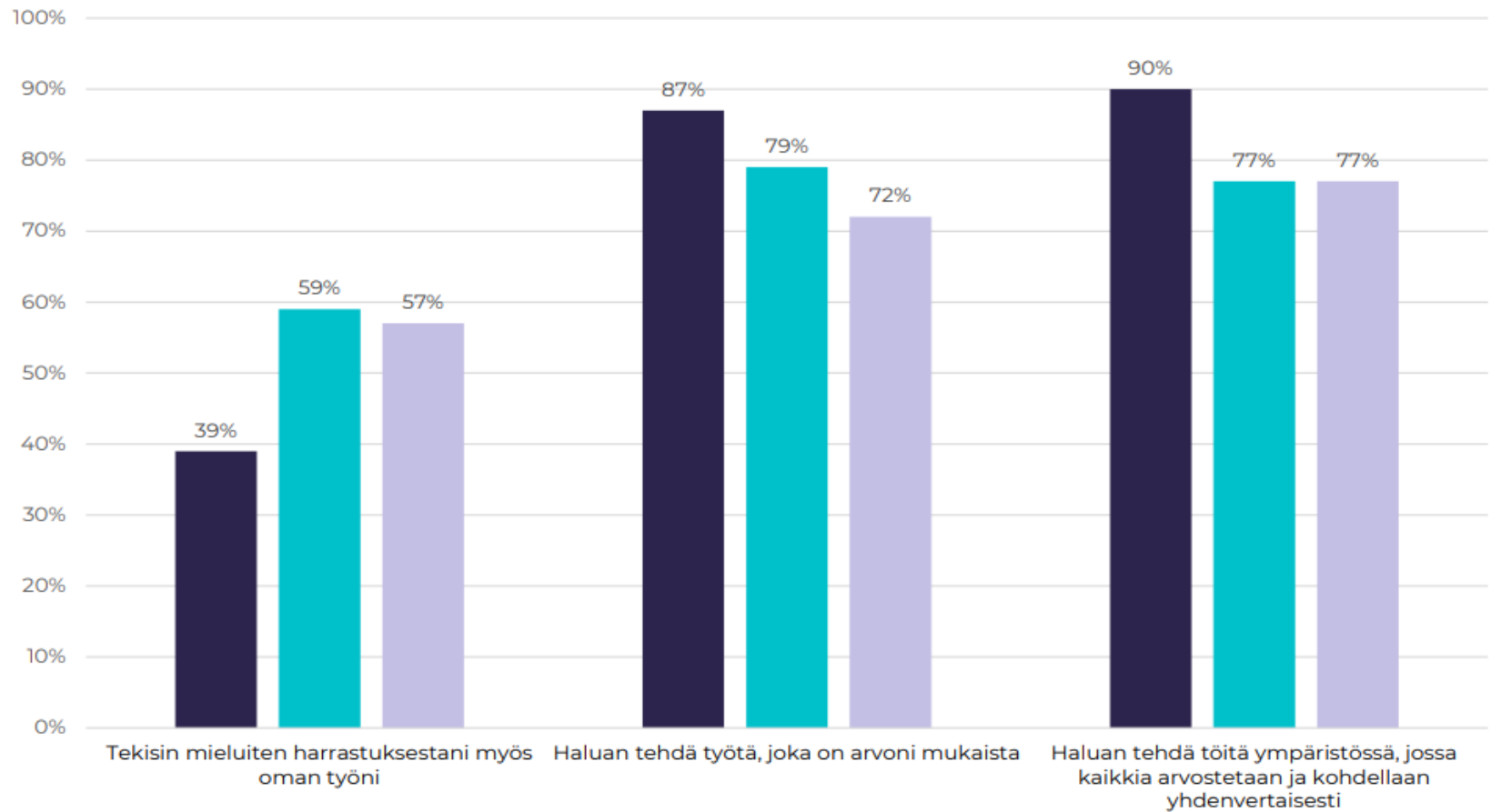

Kuvakaappaus: NYT - Nuorten arki –tutkimuksesta 2023.

■ 2018 ■ 2020 ■ 2023 ■ 2024

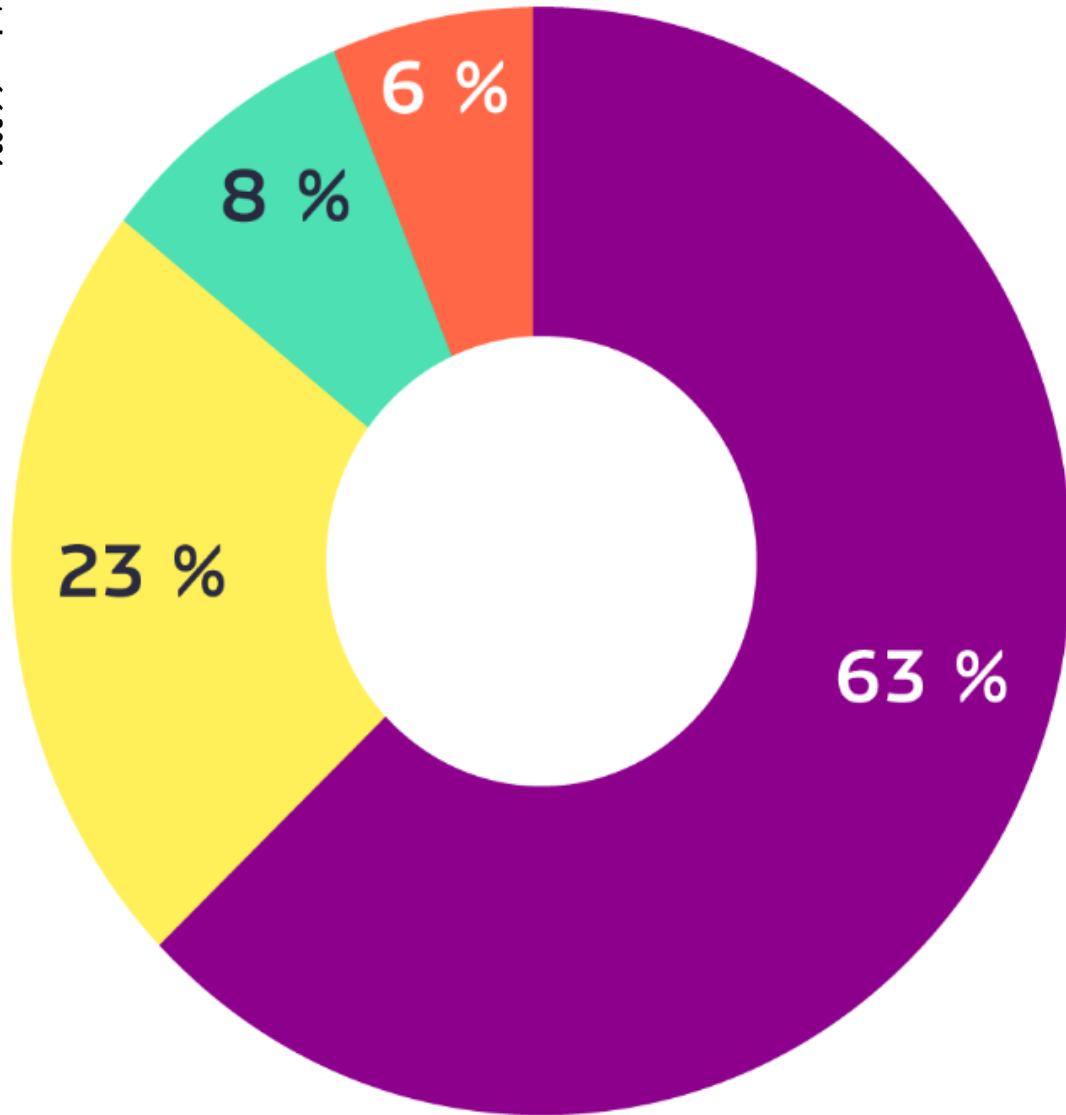
Arvot sukupuolittain 2024

(5 ja 4 vastanneiden osuudet)

Kuvakaappaus NYT Nuorten arki –tutkimus. 2023.

■ Tytöt ■ Pojat ■ Muut

Vastaajien kokonaismäärä 2762

63 % uskoo saavuttavansa unelmansa

23 % epävarma unelmien saavuttamisesta

8 % ei usko saavuttavansa unelmaansa

6 % ei osaa sanoa

Kuvakaappaus: Taloustutkimus 2024. NYT - Nuorten tulevaisuusraportti

MILTÄ TULEVAISU UDEN TYÖELÄMÄ NÄYTTÄÄ?

(HELSINGIN
YLIOPISTO/ATALENT,
KIRSI OJALA JA SOFIA
LATVA-KOIVISTO,
18.4.2024)

Teknologinen murros ja tekoäly: Generatiivinen AI

Ilmastonmuutos: Uusia työpaikkoja tulee

Työväestön moninaistuminen: Väestön ikääntyminen, työvoimapula

Muutostahti: Digitaalirstuminen ei sido työtä yhteen paikkaan ja aikaan

Virtaviivaiset työurat vähenevät: Tyypilliset työsuhteet murtuvat, projektityöt lisääntyvät

TULEVAISUUDEN TYÖELÄMÄTAIDOT? -KONEET EIVÄT VOI TEHDÄ

- Uteliaisuus ja oppimiskyky: Aloittelijan mieli (Pölönen)
- Ihmistaidot, empatia ja tilannetaju: Kyky toimia erilaisten ihmisten kanssa
- Ongelmanratkaisu: Ongelmat entistä kompleksisempia
- Luovuus
- Teknologiataidot: Teknologia työkalujen hyödyntäminen omassa työssä, datan hyödyntäminen, automaatio
- Resilienssi ja itsensä johtaminen: Kielten kokemusten sietäminen
- Kriittisyys ja tiedonhaku taidot

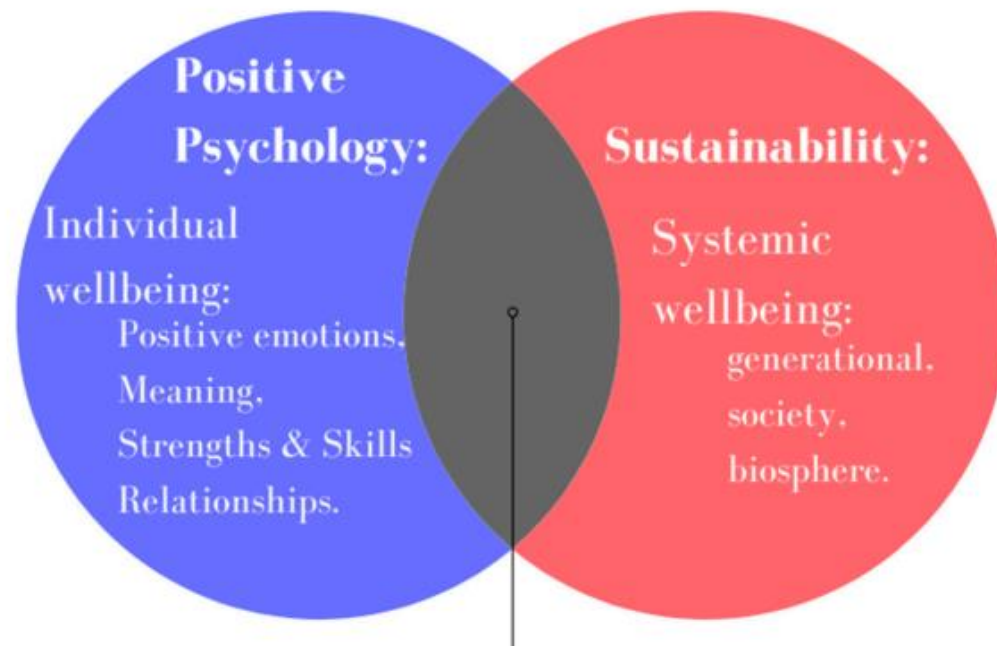
Lähde: Ojala & Latva-Koivisto 2024.

KOULUTUSHYVINVOINTI

Käsite kestävä hyvinvointi – *Sustainable wellbeing* - yhdistää positiivisen psykologian, yksilön hyvinvoinnin ja ympäristön kestävyuden (Ronen & Kerret 2020)

- Hyvinvoinnin saavuttaminen on riippuvainen luonnon ja yhteiskunnan hyvinvoinnista
- Myönteiset oppimiskokemukset ja luonto liittyvät toisiinsa

TUTKIMUSTEN MUKAAN

- Perheen toiminnan ja opiskelijan hyvinvoinnin välillä on positiivinen korrelaatio (Linggi & Waji, 2024)
- Oppilaitoksen ilmapiirin ja opiskelijan hyvinvoinnin välillä on positiivinen korrelaatio (Linggi & Waji, 2024)
- Tunne kouluun vaikuttaa opiskelijan hyvinvointiin. Opettajan merkitys on tärkeä teini-ikäisten vuorovaikutuksessa. Tunne kouluun kuulumisesta syntyy hyväksynnästä, kunnioituksesta, osallisuudesta ja tuesta (Ibrahim et al., 2019; Goodenow 1993).
- Heikkoihin oppimistuloksiin vaikuttavat järjestäytymättömät ryhmäkeskustelutilanteet
- Oppimistuloksia parantavat koulun luottamukselliset ja arvostavat vuorovaikutussuhteet, kouluun kuulumisen kokemukset, opettajan vastuullinen ja avoin käytös (Ibrahim & El Zataari, 2019)

LÄHTEET

- **Dodge, R., Daly, A.P., Hyton, J. & Sanders, L. D. (2012).** “The Challenge of defining wellbeing” *International Journal of Wellbeing*, 2(3), pp. 222-235.
- **Dufva, M. & Rekola, S. (2023).** ”Ymmärrystä yllätysten aikaan. Sitran megatrendit 2023”. Linkki: [Megatrendit 2023 – Sitra](#)
- **Goodenow, C. (1993).** “Classroom Belonging Among Early Adolescent Students.” *The Journal of Early Adolescence*, 13(1), pp. 21–43. doi: 10.1177/0272431693013001002.
- **Hannula, T.** Silta romahti Baltimoressa rahtialuksen törmäyksessä. Juttu Helsingin Sanomissa 27.3.2024 A4. Kuva Jim Lo Calzo/ EPA.
- **Helenius, J. & Kivimäki, H. (2023).** Nuorten arki. Kouluterveyskysely 2023. Linkki: [Nuorten arki - Kouluterveyskysely 2023 \(thl.fi\)](#)
- **Ibrahim, A. & El Zataari, W. (2019).** “The teacher–student relationship and adolescents' sense of school belonging”. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), pp.1–14.
- **Lasten ja nuorten säätiö. (2024).** Selvitys: Nuorten unelmat 2024. Linkki: [Selvitys: Nuorten unelmat 2024 | Lasten ja nuorten säätiö \(nuori.fi\)](#). Haettu 3.6.2024.
- **Linggi, Alexander Indrakusumai & Waji, Ria Sakinahi (2024).** ”Student wellbeing”. Article in Journal on Education. January 2024. Linkki: https://www.researchgate.net/profile/Ria-Waji?enrichId=rgreq-bd2d1b958b4f214b911a95d892b4b227-XXX&enrichSource=Y292ZXJQYWwldOzM3NzQxMzE0MztBUzoxMTQzMTI4MTIxNzcxMTMzMEAxNzA1MzY4Mzg1MzU1&el=1_x_5&_esc=publicationCoverPdf
- **Ojala, K. & Latva-Koivisto, S.** “Miltä tulevaisuuden työelämä näyttää?” Luento Helsingin yliopistossa 12.4.2024.
- **Powell, M. A., Graham, A., Fitzgerald, R., Thomas, N., & White, N. E. (2018).** “Wellbeing in schools: what do students tell us?”. *The Australian Educational Researcher*, 45(4), 515-531.
- **Rauste, J-P.** Syntyvyyden lasku ravistelee Suomea. Juttu Helsingin Sanomissa 25.3.2024, A22-A23. Kuvat Tuija Kivimäki, lähteet Heikki Bergholmin Ajatuskoe, Tilastokeskus. .
- **Ronen, T., & Kerret, D. (2020).** “Promoting sustainable wellbeing: Integrating positive psychology and environmental sustainability in education.” *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(19).
- **Saavalainen, H.** Valtava roskalautta rantautui Suomeen. Juttu Helsingin Sanomissa 28.3.2024, A13. Kuva Inkeri Pekkanen.
- **Taloustutkimus. (2024).** NYT - Nuorten tulevaisuusraportti. Linkki: [NYT Nuorten tulevaisuusraportti - NYT \(nuortennyt.fi\)](#): Haettu 3.6.2024.
- **Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. (2023).** Lasten- ja Nuorten hyvinvointi. Kouluterveyskysely 2023. Tilastoraportti 48/2023. Linkki: <http://www.thl.fi/tilastot/kouluterveyskysely>
- **Valtion nuorisoneuvosto. (2023).** Katsaus Nuorten hyvinvointiin. Linkki: [Katsaus nuorten hyvinvointiin 2023 \(tietoanuorista.fi\)](#)
- Voittaja vie kaiken -maailma yleisty. Pääkirjoitus Helsingin Sanomissa 24.3.2024. Tulkinta jutun sisällöistä tekijän.
- **Zhang, Y. (2016a).** “Making Students Happy with Wellbeing-Oriented Education: Case Study of a Secondary School in China”. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 25(3), pp.463–471.
- Esityksen kuvat kuvapankki sekä kuvakaappaukset mainituista lähteistä.